

Federația Părinților și
Aparținătorilor Legali
din România

PĂRINȚII CER SCHIMBARE

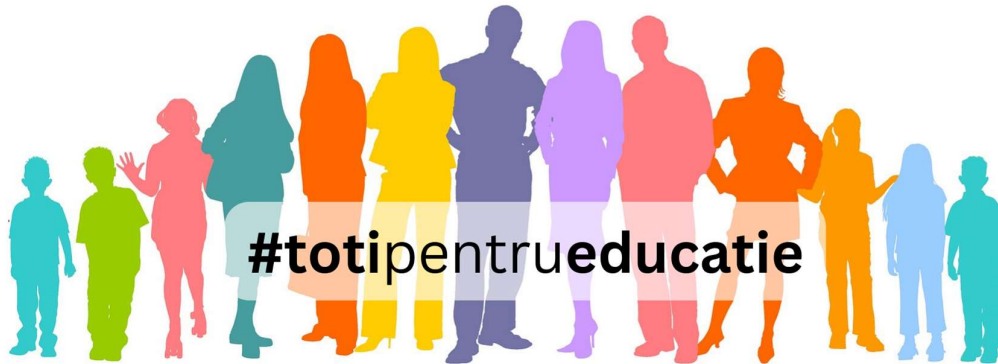

Asociația
S.U.P.R.A.

MANIFEST

pentru o lege a Educației centrată pe elev și pe viitor

DORIM O LEGE A EDUCAȚIEI CENTRATĂ PE ELEV ȘI PE VIITOR

Federația Părinților și Aparținătorilor Legali din România (FePAL), alături de Grupul civic Părinții cer schimbare, Grupul civic Părinții elevilor din România, Asociația SUPRA, Asociația Mame pentru Mame și Asociația Elevilor din Constanța atrage atenția asupra noilor propuneri de modificare a legislației educaționale naționale elaborate de Ministerul Educației, care au fost supuse insuficient timp dezbaterii publice și care adresează într-o prea mică măsură nevoile beneficiarilor primari ai actului educațional: elevii.

În condițiile scăderii demografice, a creșterii alarmante a numărului de copii care părăsesc școala prematur și fără a-și însuși competențe de bază (analfabetism funcțional), a situației precare generale și sărăciei în care crește o parte dintre copiii țării, este imperativ ca statul să facă de urgență toate demersurile necesare pentru ca cetățenii de mâine să aibă o bază educațională solidă, care să le ofere pregătirea necesară pentru a face față provocărilor viitorului.

Ne dorim o Românie modernă și puternică, în care toți elevii să beneficieze de o educație de calitate, iar acest lucru nu este posibil fără o reformă serioasă în sistemul de învățământ, care să aibă în centru elevul, nu instituțiile. Cu toate acestea, proiectul de lege propus nu răspunde nevoilor reale ale elevilor, și nici ale părinților și profesorilor.

Federația Părinților și
Aparținătorilor Legali
din România

PĂRINȚII CER SCHIMBARE

Asociația
S.U.P.R.A.

Considerente generale

După mai mult de un deceniu de promisiuni, ni s-a prezentat o lege a educației preuniversitare anostă, mediocră, lipsită de viziune transformatoare și care în realitate nu reformează, deoarece nu aduce schimbări de paradigmă și nici abordări noi, actualizate, necesare în contextul tehnologic actual și în acord cu schimbările globale și nu conectează sistemul nostru de educație cu ce se întâmplă în lume în acest domeniu.

Este o lege depășită încă din faza de proiect, mai mult un regulament administrativ extins prin care se înființează foarte multe instituții, departamente, centre, consilii și comisii consumatoare de resurse financiare fără a aduce beneficii concrete la firul ierbii, transferând către acestea un buget și așa subțiat, de doar 2.1% din PIB, deturnând resursele financiare, care ar trebui în mod firesc să fie orientate către elev și școală.

Modificările de esență sunt puține, și acelea fără preocupări în asigurarea echității în sistem. Textul de lege adâncește segregarea și crește distanța între școlile "bune" și școlile "slabe", între elevii bogați, preponderent din mediul urban, care au bani pentru meditații și cei săraci din școlile de la țară care nu-și permit astfel de costuri.

Acest proiect periculos transformă această distanță enormă în principiul care ar urma să stea la baza politicilor publice, în loc să intervină și să soluționeze aceste discrepanțe prin care nu toți elevii au acces la educație de calitate.

Nu există niciun indiciu că proiectul de lege ar fi avut în intenție să îmbunătățească calitatea vreunui proces, dimpotrivă, are aspectul unui text scris sub presiunea grupurilor de influență astfel încât să nu deranjeze rețelele de interese existente, sedimentate și funcționale care secătuesc școlile de resurse și de flexibilitate.

În integralitate, acest proiect de lege nu are în centru elevul și nu îi deservește decât în foarte mică măsură nevoile.

Problemele acestui proiect de act normativ sunt multiple și greu de acoperit într-un singur document concis. Cu toate acestea, vom aborda cele mai mari șapte probleme pe care legea ar trebui să le reglementeze, dar nu le reglementează corect și propunem:

O ȘCOALĂ ROMÂNEASCĂ MAI BUNĂ ÎN 7 PAȘI SIMPLI

1. Simplificarea arhitecturii curriculare complicate - ce învață, de fapt, copiii noștri

Acesta este un subiect esențial care definește ce fel de școală vor face elevii și tocmai această temă cu miza cea mai mare nu este reglementată într-o lege organică.

Federația Părinților și
Aparținătorilor Legali
din România

PĂRINȚII CER SCHIMBARE

Asociația
S.U.P.R.A.

De ani de zile, principala nemulțumire a beneficiarilor educației este numărul mare de discipline tratate *separat*, un model care nu mai satisface realitățile și nevoile secolului XXI. Studiile internaționale arată că deprinderea unor *competențe* (inclusiv competențele de bază) se învață mult mai ușor dacă sunt *integrate*, practicate, exersate în studiul disciplinelor.

În loc să propună o abordare inter și transdisciplinară, noul proiect introduce haotic studiul obligatoriu și separat al unui număr mare de teme ce pot fi integrate în mod firesc în disciplinele deja existente: “educație pentru mediu, educație pentru sănătate, educație financiară, educație juridică, educație antreprenorială, educație tehnologică, educație rutieră, educație civică, educație interculturală, educație pentru cetățenie democratică, egalitate de șanse, gândire critică, oratorie și dezvoltare personală, securitate cibernetică, educație pentru alimentație sănătoasă.”

Reamintim că, începând cu gimnaziul, există deja cca 15-20 discipline, care nu cuprind cele anterior menționate, și la care se adaugă *Istoria Holocaustului* și *Istoria Comunismului*, discipline separate și obligatorii. Nefiind cuprinsă arhitectura curriculară în noua lege a educației, riscul este ca aceasta să fie tratată doar prin prisma normelor și catedrelor care rezultă, fără a se urmări interesul suprem al elevului.

În plus, timpul necesar pentru a integra în realitate în programul zilnic al copiilor aceste foarte multe domenii de studiu nu a fost în mod evident luat în calcul.

2. **Adaptarea corespunzătoare a programei, în prezent unică și obligatorie**

Acesta este în realitate un pat al lui Procust în care elevii ori se încadrează, ori sunt pierduți de sistemul de educație pe drum. Copiii sunt ființe umane cu abilități și interese diverse, și nu le putem cere să performeze la același nivel la toate disciplinele. Pentru toți elevii ar trebui să existe opțiunea de a studia disciplinele școlare obligatorii pe niveluri diferite de dificultate. În timp ce tendința la clasă este de a lucra cu vârfurile și pentru performanță, o mare parte dintre elevi sunt abandonați în bănci, fac doar act de prezență și nu dezvoltă competențe de bază și de nivel mediu nici în domeniile necesare pentru examenele cu miză mare, nici în domeniile pentru care manifestă în realitate interes și talent.

De asemenea, manualele școlare aprobate de Minister rămân obligatorii în procesul de învățământ, deși acestea adesea nu sunt actualizate, nu sunt adaptate și nu sunt structurate corespunzător pentru a fi accesibile cu adevărat tuturor copiilor, iar informațiile prezentate sunt depășite și în multe cazuri chiar greșite. Mai mult decât atât, această obligativitate alimentează o rețea de corupție, o „mafie a manualelor”. Sunt necesare soluții alternative la manualele școlare în forma în care sunt acestea acum, cum ar fi posibilitatea de a se alege manuale independente și programe digitale, care să ofere o experiență de învățare modernă și interactivă pentru elevi.

Federația Părinților și
Aparținătorilor Legali
din România

PĂRINȚII CER SCHIMBARE

Asociația
S.U.P.R.A.

Fiecare copil are dreptul la o educație de calitate, care să îi permită să ajungă la un nivel mediu de cunoștințe și abilități, indispensabile pentru integrarea cu succes pe o piață a muncii din ce în ce mai selectivă. Într-un sistem educațional corect, toți elevii ar trebui să aibă acces la oportunități egale și să fie pregătiți pentru a face față provocărilor viitorului, inclusiv provocărilor aduse de tehnologie și automatizare. Nu mai putem permite ca generații întregi să fie trimise la munca de jos, în timp ce tehnologia înaintază și elimină din ce în ce mai multe locuri de muncă necalificate. Chiar și în agricultură s-a trecut la robotizare, iar tractoristul trebuie să aibă cunoștințe și abilități de programare pentru a-și putea folosi utilajele. Prin urmare, educația trebuie să fie orientată către dezvoltarea abilităților necesare pentru a face față viitorului și nu ar trebui să se limiteze doar la învățarea scrisului, cititului și socotitului, ci și să ofere o pregătire minimă în domeniul tehnologiei și programării.

3. Adresarea problemei lipsei profesorilor din sistem, motivarea și pregătirea lor continuă

Pentru a obține performanțe în sistemul de învățământ, este necesar ca profesorii să fie motivați și pregătiți corespunzător. Aceștia trebuie să beneficieze de acces la formare continuă, la cele mai noi metode pedagogice și la tehnologie, astfel încât să poată îmbunătăți procesul de predare și să ofere elevilor o educație de calitate. În condițiile unei crize a profesorilor, multe școli fiind în situația de a nu avea suficiente cadre didactice și de a funcționa în absența acestora, în forma actuală, acest proiect de lege nu acordă suficientă atenție dezvoltării și perfecționării continue a cadrelor didactice, prin acordarea de finanțări și resurse necesare pentru formare, dezvoltare profesională, acces și utilizare adecvată a tehnologiilor educaționale, și nici modalităților prin care aceștia să fie motivați să intre în sistem, inclusiv avantaje financiare.

4. Garantarea reală a accesului la educația obligatorie și prevenirea segregării în educație

Continuarea studiilor după gimnaziu rămâne tributară ierarhiilor deși în prezent învățământul este *obligatoriu* până la clasa a XII-a. O astfel de tranziție nu este recomandată nici de OECD, nici de studiile în domeniu și nu mai reprezintă la ora actuală un procedeu răspândit în alte sisteme de educație. Stabilirea unor praguri înalte pentru accesul la învățământul liceal nu face decât să accentueze abandonul școlar.

Scopul la nivel de politică publică ar trebui să fie ca numărul elevilor absorbiți în ciclul liceal să fie cât mai mare, cu condiția atingerii unui prag minim de competențe pentru toți cei care trec la nivelul următor. Reforma la acest capitol ar fi constat în **renunțarea la ierarhii** și stabilirea unor rute sau module la care elevii să aibă acces, în funcție de abilitățile dobândite, pe întreg parcursul educațional și portofoliul elevului.

Federația Părinților și
Aparținătorilor Legali
din România

PĂRINȚII CER SCHIMBARE

Asociația
S.U.P.R.A.

5. Eficientizarea instituțiilor existente, direcționarea resurselor către elevi și școli

Este esențială depolitizarea instituțiilor existente și eficientizarea acestora, pentru a direcționa resursele bugetare către elevi și școli, acolo unde este cu adevărat nevoie.

Este necesar ca banii din bugetul Educației să fie utilizați cu responsabilitate și transparență, pentru a evita risipa și utilizarea acestora în scopuri care nu sunt benefice pentru elevi și pentru sistemul de învățământ în ansamblu.

Soluția nu constă în extinderea aparatului birocratic prin crearea de noi instituții sau redenumirea celor existente, ci în alocarea resurselor financiare către *elevi*, **beneficiarii** primari ai sistemului de educație, și către *unitățile de învățământ*, **furnizorul** direct al serviciilor educaționale, pentru a asigura accesul la o educație de calitate, indiferent de locația sau situația socio-economică a elevilor.

6. Reforma ciclurilor de învățământ pentru o adaptare la etapele de dezvoltare ale copilului

Multe sisteme de educație moderne urmează un model de tip 6-3-3, astfel:

- Învățământul **primar** are o durată de șase ani și cuprinde clasele I – VI;
- Învățământul **secundar** cuprinde:
 - Învățământul secundar *inferior/gimnaziu*, cu o durată de trei ani (clasele VII – IX);
 - Învățământul secundar *superior*, cu o durată de trei ani (clasele IX-XI).

O astfel de structură respectă studiile legate de vârsta și psihologia copilului, clasa a V-a și a VI-a având rolul de tranziție treptată către gimnaziu. Trecerea clasei a IX-a la gimnaziu are rolul a preîntâmpina fenomenul abandonului școlar, care are loc în general la vârsta de 14-15 ani pentru elevii care nu au licee în localitate și nici nu au încă vârsta minimă de angajare.

Totodată, îndreptarea elevilor spre diverse rute educaționale în secundarul superior s-ar face la vârsta de 16 ani, vârsta recomandată de studiile internaționale, iar numărul locurilor disponibile în licee ar crește considerabil.

7. Un Minister suplu, transparent și flexibil

Este necesar să avem un Minister al Educației suplu, transparent și flexibil, care să își bazeze deciziile pe nevoile reale ale societății în ansamblul ei, și nu pe interesele unor grupuri. Un astfel de minister ar trebui să fie capabil să dezvolte politici și programe educaționale eficiente, care să deservească întreaga populație a României de mâine, și nu doar o mică parte a ei, și să asigure implementarea acestora în mod transparent și echitabil.

În plus, ar trebui să se asigure că resursele sunt direcționate acolo unde este nevoie cu adevărat, către elevi și școli, și nu către instituții birocratice sau proiecte inutile.

Federația Părinților și
Aparținătorilor Legali
din România

PĂRINȚII CER SCHIMBARE

Asociația
S.U.P.R.A.

Este esențial ca deciziile luate de Ministerul Educației să fie bazate pe date și cercetări, iar orice schimbare să fie introdusă în mod gradual și după o analiză atentă a consecințelor. În acest fel, putem asigura că sistemul nostru educațional este adaptat la nevoile reale ale elevilor și societății, și nu este manipulat în favoarea intereselor unor grupuri restrânse.

În concluzie, dacă ne dorim o schimbare reală și durabilă în sistemul de învățământ din România, care să pună în centrul său elevul și să ofere o educație de calitate, adaptată la nevoile și provocările secolului 21, este necesar ca toți cei implicați să acționeze cu responsabilitate și transparență, să depolitizeze sistemul, să-l adapteze la schimbările globale și să direcționeze resursele către elevi și școli, nu către instituții sau aparatul birocratic, iar primul pas este elaborarea competentă și transparentă a legii, obligatoriu cu implicarea reală a societății în acest proces.

Împreună, putem să construim un sistem de învățământ performant, care să pregătească elevii să fie cetățeni productivi ai acestei țări și să contribuie la dezvoltarea societății în ansamblul ei.

LISTA SEMNATARILOR RĂMÂNE DESCHISĂ, aceștia i se vor adăuga în zilele următoare și alte organizații.

Cei care doresc să se alăture acestui MANIFEST ne pot scrie la manifest@fepal.ro.

Îndemnăm toți cetățenii care doresc o schimbare reală să transmită acest comunicat către cei care sunt implicați la nivel de decizie: inițiatorii legii, parlamentari, politicieni. Mai jos, o listă cu contacte utile:

legile.educatiei@edu.gov.ro

srp@cdep.ro

infopub@senat.ro